

PRZEBIEG PROCEDURY O ZOBOWIĄZANIE DO LECZENIA ODWYKOWEGO:

KROK 1 – uruchomienie procedury czyli złożenie wniosku:

W celu zgłoszenia problemu alkoholowego danej osoby i tym samym rozpoczęcia procedury o zobowiązanie do leczenia odwykowego należy wypełnić wniosek i złożyć go w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która funkcjonuje w budynku GOPS w Liszkach (formularz stanowiący załącznik można złożyć na dzienniku podawczym w GOPS lub Urzędzie Gminy Liszki). Wniosek może zgłosić członek najbliższej rodziny, ale również osoba niespokrewniona, której los osoby pijącej i jej rodziny nie jest obojętny. Ponadto wniosek o leczenie mogą również złożyć instytucje, takie jak GOPS, Policja lub GKRPA może wszcząć procedurę z własnej inicjatywy np. przy realizacji procedury Niebieskiej Karty.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa art. 24 ustawy, na leczenie odwykowe kieruje się osobę, która:

- a. powoduje rozkład życia rodzinnego,**
- b. demoralizuje małoletnich,**
- c. systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny,**
- d. uchyla się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny.**

Zatem nie wystarczy samo stwierdzenie uzależnienia, aby uruchomić procedurę sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia. Konieczne jest wykazanie, że picie danej osoby negatywnie wpływa na życie innych.

Podczas składania wniosku można podać dane osób mogących być świadkami w sprawie przed sądem.

KROK 2 – gromadzenie informacji/ ROZMOWA MOTYWACYJNA:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Liszkach zbiera informacje na temat osoby zgłoszonej – z policji, izby wytrzeźwień, pomocy społecznej, a także od rodziny. Na spotkanie z Komisją – Zespołem Motywującym zaprasza się osobę zgłoszoną. Zaproszenia na rozmowę motywującą wysyłane są zawsze listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

Możliwe są następujące wersje wydarzeń:

Wariant 1 – osoba zaproszona na rozmowę zgłasza się na posiedzenie Komisji - Zespołu Motywującego:

Rozmowę motywującą prowadzą dwie osoby, trzecia osoba sporządza protokół z spotkania. Są to osoby posiadające umiejętności konfrontacji i motywowania do podjęcia terapii. Komisja informuje o wpłynięciu wniosku i celu spotkania. Aby wykorzystać sytuację do celów konfrontacyjnych, omawia się zebrane z wywiadów informacje. Stwarza się możliwość szerszego spojrzenia na problem alkoholowy. Osobie zgłaszającej się przedstawiona zostaje propozycja podjęcia terapii w krakowskich placówkach, konsultacji psychologiczno-terapeutycznej w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy GKRPA w Liszkach. Leczenie jest bezpłatne.

Jeżeli osoba uzależniona podejmie decyzję o dobrowolnym leczeniu podpisuje w siedzibie Komisji zobowiązanie, iż ciągu **2 tygodni** zgłosi się do wybranej placówki celem podjęcia leczenia, w przeciągu **1 miesiąca** dostarczy Komisji pisemne poświadczenie zgłoszenia się na leczenie, a po 6 miesiącach (zazwyczaj na wezwanie Komisji) pisemne poświadczenie kontynuowania leczenia odwykowego.

Niedopełnienie powyższych terminów lub przerwanie leczenia powoduje, iż sprawa kierowana jest do sądu, o czym osoba uzależniona jest informowana podczas podpisywania zobowiązania.

Jeżeli leczenie realizowane jest skutecznie (tzn. pacjent kończy terapię i utrzymuje abstynencję) Komisja zakańcza sprawę.

Jeżeli osoba zgłaszająca się na zaproszenie Komisji oświadcza, iż nie ma problemu alkoholowego, a zgromadzone informacje dowodzą istnienie problemu zaburzenia w używaniu alkoholu, sprawa kierowana jest do biegłych sądowych psychiatry i psychologa, a następnie do Sądu Rejonowego. Badania biegłych są finansowane ze środków gminy na ten cel.

Wariant 2 – osoba zaproszona na rozmowę nie zgłasza się/odmawia kontaktu:

Ponownie zostaje wysłane wezwanie wraz z informacją, iż w przypadku nie stawienia się na posiedzeniu Komisji, sprawa zostanie skierowana do biegłych sądowych, a następnie do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do leczenia odwykowego. 3- krotne niestawienie się na wyznaczony termin powoduje, iż Komisja kieruje sprawę do biegłych, a następnie do Sądu Rejonowego.

KROK 3 - kierowanie na badanie biegłych sądowych (psychiatry i psychologa):

Badanie jest bezpłatne (koszty pokrywa gmina), a jego wynik jest bardzo istotny zarówno dla Komisji, jak i w ewentualnym postępowaniu przed Sądem. Biegli sądowi po wykonaniu badania sporządzają opinię, w której stwierdzają czy występuje uzależnienie od alkoholu (F10.2) i ewentualnie wskazują rodzaj zakładu leczniczego.

Jeżeli z opinii biegłych wynika, że osoba nie jest uzależniona, sprawa przed Komisją jest zamykana. Jeżeli natomiast z opinii biegłych wynika, że dana osoba jest uzależniona, to wtedy kolejny raz motywuje ją się do leczenia. W przypadku, gdy osoba chce podjąć leczenie dobrowolnie, to zastosowanie ma wariant 1 (czyli leczenie dobrowolne, ale pod nadzorem Komisji). Jeżeli mimo opinii biegłych potwierdzającej uzależnienie - osoba odmawia leczenia, Komisja kieruje sprawę do Sądu.

Komisja nie posiada możliwości zmuszenia kogokolwiek do badania biegłych, natomiast uprawnienia takie przysługuje Sądowi, który w takich przypadkach stosuje doprowadzenie przez Policję.

KROK 4 – kierowanie wniosku o przymusowe leczenie do Sądu:

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach:

- a. gdy osoba nie zgłosi się na zaproszenie bądź wezwanie na rozmowę motywacyjną, a zebrane z wywiadów informacje potwierdzają uzależnienie od alkoholu,
- b. opinia biegłych potwierdza uzależnienie od alkoholu, a osoba nie wyraża chęci podjęcia dobrowolnego leczenia,
- c. gdy osoba zgłosi się na zaproszenie bądź wezwanie na rozmowę motywacyjną i oświadczy, że nie zgadza się dobrowolnie podejmować leczenia,
- d. gdy osoba przerwie dobrowolnie podjęte leczenie odwykowe.

KROK 5 – Orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu:

Zgodnie z obowiązującymi przepisami Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wpłynięcia wniosku Komisji o przymusowe leczenie uczestnika. Sąd w pierwszej kolejności kieruje uczestnika postępowania na **badanie przez biegłych**, jeśli Komisja nie miała możliwości uzyskać takiej opinii. Postępowanie sądowe może się przedłużać np. z powodu nieobecności uczestnika, uchylania się od badania przez biegłych, przedstawiania innych dowodów, sytuacji niezależnych itp. Sąd ma uprawnienia do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, jak również na badanie. Postępowanie przed sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne.

Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Skierowanie wniosku do Sądu jest ostatnim uprawnieniem i etapem prac Komisji.

W toku postępowania Sąd może wydać następujące postanowienie:

- a. oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona,
- b. o obowiązku leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym czyli w szpitalu).

Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa nie dłużej niż 2 lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić nadzór kuratora.

KROK 6 – zmiana orzeczenia sądu:

Gdy leczenie w warunkach ambulatoryjnych nie przynosi pożądanych efektów, nie jest prawidłowo realizowane przez osobę lub zostało przerwane – sąd może zmienić formułę leczenia na stacjonarną w oddziale całodobowym.

Leczenie ambulatoryjne zazwyczaj jest orzekane wraz z nadzorem kuratora, który kontaktuje się z osobą i monitoruje przebieg zobowiązania. Jeśli osoba nie podejmuje leczenia kurator może wnioskować o zmianę postanowienia np. na leczenie stacjonarne.